

YOHANE

(JWAKUNONYELEDWA NI YESU)

“Jemanja akasangolangaga une kuti Mwalimu ni Ambuje, nipo akulondola cenene pakungolangaga myoyo, pakuwa yakungolangayi ni une jwene”

Yohane 13:13

Naga Yesu wakwete wandu wawanonyeleka mwa padela pe, aju mcandaju ni juwamnonyelega. Baibuli jikumkolanga kuti ‘jwakulijiganya juwamnonyelega Ambuje.’ Wawe jwakuwandicila ku mtima wa Ambuje atamose mkaniliwe lisiku liwagonile pa mtima wakwe lisiku liwalile cakulya ca Ambuje. Cinonyelo cikusawelega soni cinonyelo. Asila ja Yohane ni cilosyo ca jwakulijiganya msyesyene – cinonyelo cekulungwa cakulipeleka kwa Ambuje Yesu Klistu.

CINONYELO CILI MPELA CICI?

Cinonyelo ca Mlungu gali macili gekulungwa mlope mcilambo ca pasi. Cilambo catenganyice pacayice cinonyelo ca Mlungu. wakulijiganya nganakamulanaga ligongo waliji ciwanja cimo ni kuya malamusi gakwe. Waliji walumikane mu cinonyelo.

Cakulinga ca Mlungu cekulungwa ni kwalumbikanya wanace wakwe kwa msyenejo. Cinonyelo ca Mlungu mpaka cisukunye cilamo. Pangali cida ca macili mlope mu yida ya kwinani kupunda cinonyelo – Mlungu ni cinonyelo. Kuwa mkhlistu jwangali cinonyelo yili yangakomboleka.

Pa 1 Yohane 4:8 akuti; *“Mundu jwangali cinonyelo nganawa Mwanace jwa Mlungu pakuti Mlungu ali cinonyelo”* cinonyelo cikusicawutaga wakwasika. Cinonyelo cili cida camacili peco catukwete kuti tucigomece cilambo.

Mu lipopelo lyakamula mtima lya pa Yohane 17, Yesu walumbikenye cinonyelo ni mkamulano. Wapopesile mwakupikanika mele kuti wakulijiganya wakwe amanyilile. Lyaliji lipopelo lyao lyakumalisya mkanawe kuwa pa msalaba. Mlungu akusaka m’we tuwe wakamulana. Yeleyi yangakomboleka ni kutenda yindu yejinji. Yiciwonecela pa cilambo, yayili kala kwinani – kuti “mpingo” uli CILU cimo cele mtwe wakwe ali Mkhlistu. Mpingo ukatendeje mpela liwasa lyakutawika ni cinonyelo, cilambo capasi cikayiweni yisyesyene.

CINONYELO ngawa cindu ca musiwelile nganisyo syetu kapena cakupikana mcilu mwetu. Cinonyelo cikusacisosaga Mlungu cikusatyocela mu cilamusu cakwe cambone. Cikusawa cisagula ca mu nganisyo. Kuli kusosa mwangalinonyela cakulinga ca Mlungu mwangalinonyela. Cinonyelo cili cilamusu ca cisagula cambone, kutenda yindu mwangalinonyela.

MALAMUSI LIKUMI gali cilamusu cakatukamucisya mu umi. Malamusi mcece gandanda gakulola kwinani – sikati ja mundu ni Mlungu; gane msano na limo ga kumalisya gakulola ca

mu mbali – sikati ja mundu ni mundu mjakwe. Gakusala yatukwenela kutenda. Lilamusi lililyose Iya m’buibuli likutenda yalumo. Mlungu nganatupa cibuku cakusala yosope yene, nambo atupepele cindu cakutulongolela mu litala lyambone. Malamusi likumu gagapelecedwe kwa Mose gali malemba, gagakusala ya Msimu wa cilamusi ca ndamilo jambone. Aga malamusi gakutulongolelaga nganigawa gakasidwe ni ngapocela cilango. Pali pakutandila cilamusi cilicose, nganigawa gajasidwe (alole Mateyu 5:16-20)

Ambuje Yesu wawecete ya cele cilamusi cakutukamucisya mu umi ci, mu malowe gawili gakwaya mtima mlope

1. Mwanonyele Ambuje Mlungu jwenu ni:

Mtima wenu wosope – (cisagula ca penani ca nganisyo)

Umi wenu wosope – (yatukusayipikana mcilu)

Mtwe – (nganisyo ni yisagula)

Macili gosope – (masengo gatukutenda – yakwaya cilu cetu)

Mlungu akusala kuti awe jwandanda mu yosope yatukusagula, kupikana, ganisya ni kutenda. Tukwenela kusagula yakusaka jwalakwe mu calicose citukwenela kusagula sikati ja yindu yiwili. Tukwenela kutenda cindu cambone mu ndawi syosope. Mlungu akusaka kuti tutende cindu peco catukumanyilila kuti wacimisyewe kuti tukwenela kutenda ni tukamulisye masengo umi wetu mwa lunda ku ucimbicimbi wakwe.

2. Mwanonyele wane mpela yamkuti pakulinonyela mwasyene.

Ayi ngayigopolela kuti wanduwa tucawona kuti ali wambone ndawi syosope kapena kuti tugambeje kusileka sambu syao. Kulinonyela wao asyene kugopolela kuti kusaka kulisamalila ni kusangalala. Cinonyelo ca wasyegwe ngawa sambu. Kulinonyela kwa sambu ni kwakusaka gamba kusamala ya ugwe basi, ngawalanjila soni ya wandu wane. Mundu jwakulinonyela wangawalanjila ya ufulu ni kusangalala kwa wane, akawe kuti jemanjawa tamtendele cinecakwe cambone. Cinonyelo ca pa wasyegwe cili cakusosekwa nambo kulinonyela sili sambu.

Sano kumnonyela mlongo mjawo mpaka kugopolele kuti kusosa kwatendela yambone wane, mpela mwakalisamalile wao asyene ni kusangalala kwao. Mjawo ju mpaka jwakwanyalaya wao. Mpaka atende yakusisya ni wao, soni komboleka kwatendela yindu yakuti yikusiyanyalaya wao, nambo soni yili ya cabe.

Kumnonyela mundu mpela jweleju ngayigopolela kuti ulambucisye kuti munduju nganatenda cindu cakusakala kapena kutenda mpela yakusakala yiwatesile nganiyipagwa. Yigopolela kumsosela yambone atamose wawojo ali ngakuyiwona cenene – kuli mpela kugopemeka mtima wakuwucisya ni kusunga mangawa ni kuwa waganicisya kuti mundujo apate cisamalilo

mpela yakuti kucipata wao. Kutenda myiyi kuti kunonyela mpela yakusati kunonyela Mlungu. (alole Aloma 13:7-10; Mateyo 5:44-48)

Malamusi gawiliga agatesile soni kuwa lilowe mu yikalata ya ku mipingo. Liloweli ni lyakuti “cinonyelo” Pa aloma 13:10 akuti; “...jwele jwalijose jwakumnyela mjakwe akwanilisye yosope yigakuti malamusi.” Ni pakuyikusatandila yosope yakulungamika ni yambone – ulemu wa mkati mwa mundu ni kuligosa – kusosa yambone ya Mlungu ni cilengedwe cakwe cosope, ni cakulinga ca umi wosope.

Cele cinonyeloci cili cisagulacetu cangaturanganicisya. Cikusasagula cambone pajika, atamose kuti kutenda ciyikasye kapena iyayi. Cikusasangalalaga yambone ya wandu wosope; cikusatenda yindu yakoneka yambone kwa mundu jwa cilendo mpelaga waliji mjawo; cikusakoposya umi weswele ni yitendo yambone ni cikusawengana mlope ni sambu. Cinonyelo cili cakulungamika ni caketamilicika, ngawa cakufowoka kapena cakisindasinda. Cikusapilila mu ndawi ja yakusausya ni cikusasacilila kulucila ni kulosya canasa. Cinonyelo cili cakulungamika ni cangalambusisya yinepe. Cikusawa cakoseka kamucisya atamose wandu wakoneka wakunyoseka mlope mmusi. C inonyelo cikusapeleka ni kunda kwasa ufulu wakwe kuti yitendele umbone kwa wane, wane wakumsosa kumanya Mlungu. (alole Aloma 5:5-9; 8:28; Yohane 8:42; 13:1; 14:3; 15:17; 1 Yohane 4:7).

Kuya lilamusi lya Mlungu lya cinonyelo kuli kuwa jwakulungamika pameso pakwe. Kuli kutenda yosope yitukumanyilila kuti tutende ni yatukwenela kutenda. Kutama mu yakuwona yosope yatupele Mlungu. cinonyelo nganiciwa kanganisyo kapena mutukupikani mu umi mwetu nambo cili cisagula ca lunda catukusatenda tuli tuganicisye cenene. Kuli kwatendela wane yatukasosile ali atatendele m’we. Malamusi ga Mlungu nganigawa ga usito. Alole malowe ga pa Detolonomo 10:12-13;

“Sambano, jemanja Aisalayeli, conde myipikanileje yakumsalila AMBUJE Mlungu jwenu. Cakusaka jwalakwe ni cakuti, mumlambileje ni kuyitenda yindu yosope yakumlamula. Mumnyele, ni mumtumericileje ni mtima wenu wosope. Sani mgapikanileje malamusi gawo gosope, gangumpa jemanja lelo jinoga”

CHITATENDE WAO: AWALANJE 1 WAKOLINTO 13 CILO CILOCOSE KWA CIJUMA CIMO

LIGONGO CICI PANA UNGAKAMULANA

Ungakumulana wakwika ligongo lya sambu cili cakupweteka kwinani

Unakajumo uli kusimanikwa Msimu waswela sikati ja wakulupilila. Sambu sikusalekasya kusimanikwa kwa Msimu. Mlungu ngawa mkwanilisya cakulinga cakwe sikati ja wandu wa unakunaku. Cinonyelo ca Mlungu cacikusalumbikanya wandu cikusoseka mlope kuti cilambo cisindidwe. Sani tutende cici?

KUSOWA KULULUCILANA cili cindu cekulungwa caketendesya ungakumulana. Ambuje Yesu wayiwani kuti cinonyelo ni kululucilana yikusajendela yimo. Kululucila lili litala lya Mlungu

lyakumalana ni ulemwa wa sambu – kuleka yosope yawukajenele kumtendela jwakulemweceye ni ngaganisya soni yakuwucisya pa udyo. Kuwa pangali kulucila ngasipapagwa lukondwa. Mlungu akusaka kuti m’we twakululucile wane yakusati pakutukulucila m’we. Naga m’we ngatukwakululucila wane tukajembecela kuti tatukululucile ulemwa wetu.

MISIMU JANGAKULUCILA jikusajonanga mkamulano. Akhlistu akusakumudwisyana jwine ni mjakwe ni akusasunga mangawa mmitima mwao. Naga ali atesile myiyi pakusawa pana kulekangana, yikusagamba konecela nambo ngakusaweceta. Ngatukusakombola soni kupopela kapena kamula masengo mpela liwasa limo mpela mwatundeleje munyuma. Yindu yangawoneka cenene kose. Kusunga mangawa cili cindu cakuwulaga.

Yesu wawecete kuti: “ naga mkwika kupeleka mtuka wenu kwa une, ni mkukumbucila kuti nganimkamulana ni mlungo mjenu – pandanda mjaule ni mkakamulane najo. Naga mli mkombwele kutenda myoyo – ni myice kupeleka mtuka wenu” Pana mituka jejinji jajipelecedwe kwa Mlungu nambo nganjipociledwa.

Kululucila kuli kwakusosekwa kuti tutamile pamo. Naga ngatukululuka – mangawa tigatuwulaje.

LIGONGO CICI? Ligongo cici Mlungu akusawengana ni kusunga mangawa mlope

M’we wosope tukusasinga ni yatukusati ganisya. Mlungu akusaka kututenda m’we kuwa wakulandana ni Yesu. Patukuganisya ya jwalakwe tukusawa mpela jwalakwe, ni naga tuli mkutenda yeleyi mlope tukusasinda mlope kutyoka mu ucimbicimbi wine kuja wine.

Naga mundu jwine ali atukumudwisyeye, nganisyo sikusyatyoka pa Ambuje. Tukusatanda kuyiganicisya mlope yakusakala yatundele yila. Nganisyo syetu sikutamilicika pa uwenji wa mu mtima. Cakusakala cikusajinjila mu umi mwetu – kaneko nganisyo syetu sikusatanda kutujonanga. Malowe gakuti “yakuti panganisya mundu mu mtima mwakwe ni mwakusawela.” Naga akuganisya mpela mmagongo, wawojo tasinde, tawe mpela mmagongojo. Talandanye ni jwele jwakumnyosyajo. Nganisyo sya jwalakwejo siwe mwa wao, ni tipawe pana wandu wawili wakulema, mmalo mwa jumo jula, ni wakwe tawe wakulemwa. (Yakobo 5:9)

JWAKUSUNGA MANGAWA CIKUSAMTENDEKWELA CICI

Nanga akuleka kulola pa Mlungu ni kutanda ganicisya ya mmagongo jwao, katende ka yindu yawo kakusasindaga. Akusatanda kulilandanya ni wandu wane, yayikusatandisya kulikwesya. Akusasinda panandi panandi mpaka lisiku line akusatenda yangalekangana ni wandu wane wala. Akusawengaga. Akusalicenjela mu nganisyo mwao kuti “ aah une jwangatenda yakusatenda wandu wanewa.” Nambo akwete kaganisye kakulandana. Kusunga uwenji mu mtima jili ndamilo jimo ja mpaka tummanyile satana. Kukulajonanga wajinji wakusatiga ali wa Mlungu

YAKULWESYA NI YAYIKUSATANDISYA UWENJI MU MTIMA

Uwenju mu mtima uli “msimu wewulale” kuwa jwakumudwa mlope ligongo lya mundu jwine. Uli mwatusatendela mwa cilengedwe naga jwine atulemwecesya. Komboleka kuwa yisyene kapena yaganicisya, komboleka kuwa cindu cekulungwa kapena tuyindu twamwanamwana. Ndawi syejinji yikusatandila mu liwasa ni kwendelecela ku kwimucila ni kanika kwakulekangana lekangana. Mpaka awumanyilile uwenji mu mtima ni yindu ayi. Yeleyi tiyasalile kuti mcinga wa uwenji mu mtima ni wawutandisye yisausyo yosope

CITATENDE WAO: ALILOLE CENENE, ALOLECESYE NGOPE JAO PE GALASI

YILOSYO YA UWENJI MU MTIMA

1. Kandapala pa ngope – majeje kopoka ni meso gakusatamilicika
2. Ngakombola ganicisya wane – mtima wakulinonyela ni ngaganicisya wane
3. Ungayamika – kwembecela kutendeledwa yambone nambo ngayamika
4. Ngaweceta yisyene – kuyamicila wane mwakupundanganya, nambo wane kwajamuka mwakupundanganya.
5. Ngasaka kutama pakulanguka – kuwa wakusamala pakunguluka ni wane
6. Kamulisya ujakwe umo – akusapeleka ndawi jejinji mlope kwa acimijawo wa mnono ni akusakola woga wakuti ata kuleka kunguluka ni wane.
7. Kusangalala kwa pacanya pe – wangakawa kumudwa pa yindu ya mnono.

YAKUTANDISYA UWENJI MU MTIMA

Mlungu atesile cilanga cakutupa cisyowelo naga wane ali atulemwecesye. Tukusasunga mangawa naga tukanile kupocela kwa Mlungu, ni kwakululucila mpela muwalamulile Yesu. Wandu wajinji watukusasimana nawo mu umi mpaka atulewele mwa mele kapena nga ngosi. Naga twakululucile mpela muwatusalilile Yesu, tukusatanda cindu ca macili ca mbone mu umi mwawo ni mwetuwe mwakwe. Naga ngatukululuka, tukusatanda cindu cakutujonanga wacimisye. Naga jwine jwakwe atulemwecesye, Mlungu tatupe macili gakuti tumkululucile. Ayi yikusatendesye kuti kupweteka kutupikene uwe upile wakwakamucisya wanduwo. Umi wetu ukusatiga “mwaucisye” naga ali atulemwecesye, m’we tukwete cisagula cimo mwa yeleyi.

KONECELA KWA MASENGO GA KU MOTO

Ciwulili cacili pasipi cikulosya yayikusatendekwa naga jwine asunjile uwenji mu mtima ni ngakusaka kululuka.

MPAKA ALOLE	YAKUSALOLA MLUNGU	YIJIKUTI BAIBULO
Ngaweceta yakuganisya ni malowe. Pakusawa pana cakulekanganya mkamulano	Mciga wa uwenji, kupikana kuleweledwa mlope; yisyene kapena yaganicisya	Mtima wa mundu komboleka kupilila cilwele, nambo pati ajasile mtima, nduni jwampaka apakombole kuwulimbikasya? (Misyungu
Ungayamika; ngalosya sikomo	Ngaganicisya; pangali cinonyelo, cikusakatidwa	“Wandu taciwa ..wangatogolela” cilosyo ca mowa gakumalisya.
Ungapikanila, kutumbila ni koneka wangasangalala	Kana ulamus kapena wali penani pawo	Kwajimucila AMBUJE kuli mpela usaŵi...”(1 Samuele 15:23)
Kwimucila; kana kusalilidwa yakutenda ni wa pa ulamusi	Kutanda kulilamulia asyene; kuwa bwana jwa jika	... Mu mtima mwenu mwatiji, ‘Tinjikwela mpaka kwinani...” sambu sya satana. (Yesaya 14:12-14)
Kuwa ni wandu wacabe. Kupata acimjawo wacabe	Kupata wakwimucila wande kuti akamucisyaneje ni kulimbisya	“...Akusayipocelaga yele yikawajilwene kutenda nayo soni...”(Afilipi 3:19)
Akusayicenjela yakusakala. Akusausya kuti: cisakele cici ni aci	Kutenda yindu yakusakala mwakusisa	Kulijigalila yakuyicisya ya umi wakulinonyela. Yakuyicisya ya sambu (Agalatiya 3:19-21)
Kutanda kulanjila kulemwa pa wane; kulinga kuti akaliwone	Kuligamba kwukulungwa. Kulemwa ligongo lyakasa lilamusi lya umi	“...Pakuwa pele pamkulamula jwine mkuligomeka mwasyene...” (Aloma 2:1)
Ndamilo syangatamilicika; pane kusangalala mlope pane kulitendela canasa	Akusowa cakutenda pane akuganisya ya kuliwulaga	“Mbesile nawo umi wangu...” kusaka kuliwulaga. (Yobu 10:1)

KUTUPULA MBEJU JAKONANGA

Naga akuwuwona uwenji mu mtima mwawo, apesye kwa Ambuje. Naga ali apesisye mwakwanila, ni kumalana nawo mu Myasi ja Yesu, sano akwenela kumkululucila mundu juwalewelejo. Pa Akolose 3:12 akuweceta kuti: *“mŵeje wandu wacanasa, wambone mtima, wakulinandiya, wakuweŵa ni kupilila.”*

NDIME SYAKULULUCILA

NDIME JA NDANDA: Alembe mena ga wandu wosope wawalemwecesye, alembe ni ulongo wa upali sikati ja wao ni womwanjawo.

NDIME JA WILI: Pa lina lililyose alembe ciwatesile cicikutendekasya wao kola nawo uwenji mu mtima. Mwa cilandanyo tujile acinangolo wao watesile ayi yangalumbanayi kwa wao:

- (a) Wasalile kuti tandendele cinecakwe nambo nganatenda
- (b) Wambebe cilango pa yindu yakuti nganindenda
- (c) Akusambaga cilango cekulungwa mlope pa yindu yindesile
- (d) Walosyaga lusagu kwa wane wa mu liwasa lyetu
- (e) Wambebe cilandanyo cakusakala
- (f) Walekasisye kutenda yindu yakuti naweni jemanjawo ali mkutenda
- (g) Wajembecelaga yejinji yakupunda msingu wangu
- (h) Walingaga kundenda une yindu yakuti nganimba
- (i) Nganasimanikwaga mu ndawi jinasosaga
- (j) Wambyilaga mtima pa yindu yangangwaya une

NDIME JA TATU: Alembe yilemwa yao. Wandu wajinji apa akusalwala ulwele wa ciliwalila. Naga wao akulwala, alinje kulola umi wao mwa kulandanya ni yindu ayi:

1. *Utende Wa Cabe:* Naga acinangolo akajile alole ya ndamilo syao pa mlango, ana mpaka ajile sili syambone kapena syacabe kapena myoyo.

2. *Ulesi:* Ana ali wakulisamalila canti uli? Ajasile ndawi jelewu uli kulolela fidiyo kapena kupikanila wayilesi, kapena gamba gona kapena kunguluka mmalo mwakuti akatendaga masengo gane gakwe.

3. *Ungayamika:* Ana cakaci citendele SIKOMO kwa acinangolo wao ligongo lya yindu yamwana mwana yakusiwatendela, kwapa yakulya, kamula masengo kuti panyumba pawe cenene.

4. *Unami:* Ana atesile cindu cine cakwe mwakusisa cakuti naga acimanye talece kwakulupilila wao? Ana pana ndawi sya sasile mbali jimo ja ngani ni cakulinga cakuti wakulupilile. Pakwete patesile cinecakwe pa jikape mmalo mwakuti akawusisye kapena kwaleka kuti watendele.

5. *Makani*: Akujila uli naga ali wasalile kuti atende cine cakwe? Ana wao akutenda cinduco (a) ndawi jijojo, kapena (b) kwanga kuti tatende ndawi jine, kapena (c) kuwusya kuti ‘uli ngasalila wane kuti atende, kapena (d) Kuwusya, ‘une ndendele cici yeleyo? Kapena (e) kwasalila kuti ‘une ngandenda yeleyo’ kapena (f) kwasalila kuti ‘ngasindenda yeleyo?’

Alisalile asyene yakuwona sano. Aliwalile mwakupikanila sano jino, nambo alole pa yindu yayili yakuwona. Ana atesile cine cakwe cakwalemwecesya? Alembe yosopeyo pa cipepala cawo. Aji ni mbali jekulungwa ja yakusausya yawo.

NDIMBE JA MCECE: Awende cikululuko ca Mlungu pa yilewi. Akasalinga kupeleka magongo gawetendele. Apesye kusyesyene. Yele yinduyi yikonanga umi wao. Akasang’anda pa jele ndimeji. Alole pa yalembileyo kuti akululucidwe ni aswejesedwe kuti mpaka awe wakoseka kucipeleka pameso pa Mlungu pa lisiku lya kumalisya. Yeleyi mpaka yiwe yakusausye nambo yikwenela kutendekwa. (alole Mateyu 6:12,14,15)

Ana awendile cikululukoco

NDIME JA MSANO: Atende cisagula mu umi wao kuti takawende cikululuko kwa wandu wawalemwecesyewo. Ani ni ndime jakusausya mlope mwa ndime syosope, nambo naga ngajitenda, mu mtima mwao ngasimumala kutyoka uwenji. Akwenela kutenda yeleyi mwakulinandiya, mwakuwona mtima ni cisyesyene. Mtima wangalinonyela ukusakululucila ni kuliwalila. Uswela ukusaliwalila yindu naga wane ali awulemwecesye. Akanye umi wa ujika. Akasaganicisya soni kululuka kwao ali akululucile kala, ata kuwupundikasya umi wa ujila ni kilitamilila kuti ‘ana ni ndesile cindu cekulungwa pa kumkululucila aju munduju.’ Naga apelenganye kumbucila ya kulemwa kwa wane nikuti akulilambusya jika paganisya kuti akululucile.

Naga nganisyo ya kulemwa kwa wane kuli mkwika kwa wao kuti akuganisye, gali mayeselo gekulungwa, pelepo wao atende kulikumbusya ya kulemwa kwao pa meso pa Mlungu ni yiwatite Mlungu pa kwakulucila ni kuliwalila. (alole Matayo 18:21-35). Lilamu ni lyakuti tusace kululucila ngawa kutenda yindu mwatukupikanila pa jele ndawijo.

MKAMULANO PA NYUMBA

Cakusosekwa mlope pa ngani ja mkamulano mu cikhlistu cosope ni pa nyumba. Kusongana kwa mu mpingo kwangawa kwakulimbangana kupunda mukuwelele kunyumba kwa abusa ni acimlongosi wakwe. Mkhlistu jwanganalijiganya ya mkamulanano wa pa nyumba tacyiwona yakusausya kutenda cinecakwe cakusosekwa pameso pa Mlungu kusa kwa liwasalyo. Liwasa lili malo gaksatulinjila m’we Mlungu pakutujiganya cinonyelo ni umi wakuligosa mu mkamulano wetu. Naga akusaka kulijiganya cinonyelo, pakutandila pakwe ni pelepa.

Pangali jwine jwakusayimanyilila yisyesyene yayikusatendekwa kunyumba jawo kupunda Mlungu. Meso gakwe gali palipose, kuyiwona yakusakala ni yambone yakwe. Mapupa gangasisa calicose kwa jwalakwe. Cindu cakusisika mlope kwa wandu wakulolecesya wa pa

cilomba cikusawa pa balabala kwa jwalakwe. Ayimanyi yosope ya mwiwasa mwao. Cekulungwa ni cakuti akusasamala yakusati kupikana wao. Akusapikanicisya kusyene yindu yayikusiyapweteka, kwadandaulikasya ,kwatesya woga ni kwatendesya ligogo. (alole Kuwilisya Malamusi 11:4; Yelemiya 17:19-21; Misyungu 15:3 ni 1 Petulo 5:5-7)

Naga satana ali akwanisye kuwatanganya ku nyumba kwao nikuti mpaka akwanisye konanga umi wao. Cindu cacusacitega mlope mu yitega ni liwasa lyao. Akusadandaula ni mkamulano wa cikondi wawukusatawa liwasa pamo. Akusawesa pa acingolo wenu pa ndawi jakuti apesile, kulwala kamulwa mu ndamilo syacabe, ni cakulinga cakasa cinonyelo cawo ni kuligawanya liwasalyo. Akusalinga kugawanya mundu ni mlumbugwe pa yindu yamwana mwana yatindene ni akusayikusya ni kupanda uwengani wekulungwa sikati jawo. Ni ndawi katemwa akwanisye kuyitenda yeleyi.

Akusaganisya Mlungu akusapikana uli ali aliweni liwasa lyao? Jwalakwe wapanganyisye liwasa kuti lya kusangalala. Watandisye liwasa lyandanda ni kujijaliwa nyumba jandanda. Kutandila pandanda wasagwile kuti atulongolele kupitila mu liwasa lilyamnonyelaga ni kumpikanila. Jwalakwe wapelece malamusi gakuti mawasa gakuyeje:

1. ACINANGOLO: Amnonyeleje jwalakwe ni umi wao nambo soni ni ngomo syao syakwe. Aweje wandu wa cisyesyene wakuti mpaka ajiganye wanace wao kuti akamule masengo ni ng'anda, kuti akombole soni kunonyela ni kuseka. Mlungu akusosa kuti acinangolo awe ndandililo ja kulimbisya mtima ni cilongosyo. Pa nyumba paweje malo ga mtendele, cinonyelo ni citetelo. Mlungu akusaka kuti acingolo wenu awe canti myiyi kupunda mumkusosela jemanja wanace. Ana jemana akumkamucisya Mlungu kwanilisya yeleyi pakutenda mbali jenu? Mbali ni jakuti "mwacimbicisye baba ni mama ni wenu" ni yiwalamulile Mlungu. Ana mkutenda myoyo? (Kuwilisya malamusi 5:16; Matayo 19:16-19; Efeso 6:2)

2. ABUJE YESU AWEJE BWANA JWANDANDA mu liwasa lyao. BABA ni MAMA aweje wakuyicisya mu mndandanda welewo. Wane wosope wa mwiwasa akuye ni kupikanila ulamusi wao. BABA akwenela kulongolola pa nyumba mwakuya Mlungu ni kupeleka yakusosekwa yosope pa nyumbapo, kutandila ya ku cilu, mu nganisyo ni ya usimu. MAMA akwenela kuwa wakulimbisya. Ajimeje kunyuma kwa walume ni kwalimbisya mu masengo ni ulongosi wao. Asimanigweje pa ndawi jakusosekwa kuti alimbisye mtima ni kamusya lunda. (alole Efeso 5:22-23; Kolese 3:18-19; 1 Petulo 3:1-2; Tito 2:4-5;). Naga yeleyi ngayikwendekwa mu liwasa lyao, ana akusaka kuti yitande kutendekwa? Naga myoyo ali wakoseka kutenda yakusaka Mlungu?

3. AKWENELA KUNONYELA, KUCIMBICISYA NI KUPIKANILA acingolo wao mpela ya mpaka ajile pakwapikanila Ambuje. Mlungu akusaka kwakamulisya masengo kwajiganya jemanja kuti atame umi wambone. Mlungu atamilisye wele ulamusiwu kuti pakwakamulisya masengo jemanjawo, alongole umi wenu. Pa Misyungu 1:8-9 akuweceta kuti; "*Mwanangu, mpikanile yakumtetela baba wenu, soni mkasimkana yakumjiganya mama wenu.*" Liwusya nganiliwa

lyakuti, ‘ana acinangolo wangu wosope wakulupuce? Kapena ana akutenda yindu yakundesya soni ni kumbwetesya mtima? Nambo liwusyo liweje lyakuti, “ana ndesile yiwasalile kuti ndende?” (alole 1 Samuele 15:22; Misyungu 6:20-23; 10:17; 13:1; 15:5,31,32; Efeso 6:1).

Kwanonyela kugopolela kuleka kulikwesya kwao ni kuliwalila yayikwanyalaya ni kutenda cindu cambone atamose cili cakusausya. Kwacimbicisya kugopolela kwiticisya ulamusi wuwapele Mlungu pa umi wa wao atamose ali mkuliwona kuti akumanyilila kupunda jemanjawa. Kwapikanila kugopolela kutenda yakwasalila wao atamose wao ali mkulola akatesile yine. Mlungu akwete matala gakumacisya yakusausya. Nambo naga apelenganye kulimbana, kusausyana ni kwimucila acinangolo wao, nikuti akulimbana ni Mlungu soni. Akusawengana ni yakusausya kupunda ni mwakusawenganila nayo wao. Tatende cine cakwe mu liwasa lyao. Nambo awe mbali ja Mlungu. pangali juwalimbene ni Mlungu ni kupundanganya pa mbesi pakwe. Kulimbana ni Mlungu kuli kwa wandu wakuti tacilepele pa mbesi pakwe.

4. YAKUSAUSYA MWIWASA YIJAJE KWA MLUNGU ndawi jijojo. Naga jwine jwakwe alemwisye, Mlungu tamalane najo jwalakwejo. Naga acingolo wenu akumsalila kuti mtende cinecakwe cangamkusaka, mjawule kwa Mlungu kusala ni kuwenda kuti asinde mitima jawo (alole Misyungu 21:1). Nganakola ufulu wakasa lilamusililyose lya acinangolo wao akawe ali walamulile cinecakwe cakuti akwenela malamusi ga Mlungu. Yosope yene yikwenela kutendekwa ni akwenela kumkulupilila Mlungu kuti talinganye cinganiciwa cenene cilicose. Naga alemwisye, Mlungu tiwakamucisye wao, (alole Masalimo 27:10). Nambo naga akane kwapikanila, pangali cine ca mpaka atende Mlungu akawe kulimbana ni wao.

NAGA MJENU AGWILE MU SAMBI

Mwine ndime jangakusajipikanila wandu mlope mu baibulo ni Lefitiko 19:17 jijikuweceta kuti; *“Mkakola magongo ni mundu jwalijose mu mtima mwenu, nambo mtame pasi ni kuwecetana najo mwangamsisila, kuti mkatenda ulemwa ligongo lya jwalakwejo.”* Akhlistu aliwalile yitajile pakwamuka ni kulekasya sambi. Agambile kutama ni kulolela, kucileka cilambo cili mkwaula ku moto. Wandu akwajogopa wandu mwakuti akhlistu wajinji akutenda soni ligongo lya kulungamika kwao. Nambo KWAMUKA uli udindo wa mkhlistu jwalijose. Kulepele kwamuka sambi kuli ungapikanila kwa Mlungu.

Wandu wajinji wangacipikanicisya cinonyelo. Akusaganicisya kuti kuli kupikana cenene, mkamulano wambone ni canasa sikati ja wandu wawili. Mu ndawi asino, cida ca kwamukana cili cikusowa sikati ja wandu. Yeleyi ngawa yisyene. Kutu pawe pana cinonyelo ni mkamulano usyene, tulipeleceje wacisyewe ni kuwa wagopoka, yayigopolela kuti tusalilaneje yisyeyene kwa jwine ni mjakwe. Tukusamanyililaga kuti cinonyelo ni mkamulano mpaka yiwe yambone mlope sikati jetu, nambo nganituwa wakoseka kulipila mtengo wakwe. Mtengo uli wakuti kuwa wakoseka kupocela ni kupeleka yakupweteka yiyikusayika mtando wa camuko. Naga

pangali celeci ngasipawa pana mkamulano usyene mu usimu; naga pangali mkamulano mu cisyesyene ni cinonyelo, ngasipapagwa kwenda kwa macili ga Msimu waswela pa cilambo. kwamukana cili candu cakusosekwa mlope pa kwenda kwa macili ga Msimu waswela cingacikutendekwa.

Umi wa Ambuje Yesu waliji umi wa cinonyelo cakonecela. Nambo yitendo yakwe waliji ali mkwamuka wandu wa mitundu josope. Yesu nganawa mundu jwakusangalasya kutama najo naga ukwete sambu syawukusisa. Jwalakwe wajamukaga sambu atamose jwatesileje ali jwamkulungwa kapena jwamwana canti uli mmusi. Waliji mundu jwakamulisya ucimbicimbi wa Atati wakwe wa kwinani. Jwalakwe wajamwice mbepo jakusokonecela (Matayo 8:26) Misimu jakusakala (Matayo 17:18) ni Yilwele (Luka 4:39) ni wajamwice soni sya mtundu wuliwose. Wajamwice kunonyela cipanje kwa wandu wa kupopela (Yohane 2:13-25) mu mpingo nambo soni kulikwesya pakutama malo gambone gambone naga aliwenjidwe ku cisangalalo cinecakwe. (Yohane 7:36-50). Wajamwice acimlongosi wa dini ni mwalowe ga macili mlope mwakuti kwa wandu wawapikanicisye watandite kulangana yakuti am'bulaje (Matayo 23:13-33). Wajamwice wakulijiganya wakwe (Maliko 8:33;10:14; Luka 22:24-30). Nambo ali waliji cilosye cisyene ca cinonyelo, ligongo cici akhlistu wangajamuka ya sambu lelo jino.

Camuko cili CAKUSOSEKWA. Cindu cimo cakulosya komangala kwa mkhlistu mu umi wakwe ni ukombole wakwe pa kupeleka ni kupocela camuko. Naga tukombola kupeleka ni ngapocela camuko nikuti tuli mwabwana, wakulikwesya ni wangapikana ya wane. Naga tugamba kupocela ni ngakombola kupeleka tuli mpela cakuliwatila pa mlango. Mundu jwangakusaka kutenda yosopeyi nikuti ali jwa cinyengo; ni kuti akusamjogopaga mundu kupunda yakusati pakumnyela Mlungu

Akhlistu akusawa wamo mu litala limo basi; naga ali mkwenda mu cisyesyene sikata ja jwine ni mjakwe, kuwecetelana yisyesyene mwa cinonyelo, kupocela kutyocela kwa wane atamose yili mkupweteka kapena iyayi, ni kupeleka kwa wane atamose yili yakusausya kuyitenda.

Kumnonyela Mlungu kukusajenela kuti tuwe wandu wakwamuka. Sambu sili mmagongo jwekulungwa jwa Mlungu. Uswela kuli kuwengana ni yindu yakusawengana nayo Mlungu ni kamulana ni yindu yakusakamulana nayo Mlungu. sambu syawulajikasisye mwanace jwa Mlungu. naga tukusamnonyelaga Mlungu kusyene, tuwenganeje ni sambu mpaka ngatusileka ngasijamuka. Camuko uli mlingo wa cinonyelo. Yatukuti pa kumnonyela Mlungu tuwengane ni sambu mlope ni tusalile kusijamuka soni tusijamuce cenene. Naga tukucinonyela cilambo cetu, tujamuceje sambu pakuwa malemba gakuweceta kuti "kulingamika kukusakwesya cilambo nambo sambu sikusatesya soni wandu wakwe." Ndamo syakusakala sikusakangala konanga ndamilo syambone, sikwenela kwamucidwa mwa macili.

Naga tukusitumnonyelaga mlango mjetu, jwalijose jwatuwandikene najo, nikuti tutumjamuce pa ndawi jalemwisye. Sili ngalwe naga ngatukumjamuka. Mundu jwakulemwa akusajonanga ucimbicimbi wakwe, ulemu wakwe, mbili jakwe jambone, malonda gakwe

liwasa atamose cili cakwe cene. Naga ali ajiweni nyumba ja mundu jwine jili mkolela moto, msyenejo ali mgamba kuseka mmomo, ana cili cinonyelo gamba kumpita ngamtetela.

Naga mundu atesile cine cakwe cacabe ni akupepenganya kucitenda, kuliwika pa ngosi msyenejo ni wandu wakwe, ana wao mpaka awe wa canasa pagamba kuseka najo ni kupelenganya yatesileje mpela kuti pangali caciwonece. Sambu gali masoka ga ndamilo. Naga mundu ali mnyumba jajikolela moto, nikuti tawe; naga akutama mu sambu ni kuwa ali wa sambu, tacijasa umi wakwe soni. Ana cili canasa kumleka mundu kuti apelenganye mu sambu mpakana camuko cosope ca Mlungu cili ciyice pa jwalakwe. Ana wawojo kuti wacanasa mlope mwakuti nganawa amjamwice mjawo ya sambu syakwe kumsalila ya pa ngosi jali mu usimu.

Mlungu AKUSAKUSOSAGA MLOPE. pangali lilamusi line lya macili mlope mu baibulo josope. Ajilamulile mu cilangano cakala ni kulisalicisya ni kuwilisya mu cilangano ca cambano (1Timoteyo 5:20; 2 Timoteyo 3:17; Tito 1:13; 2:15; Luka 17:3). Kana kupela camuko kuli kwimucila malemba ga Mlungu soni kana kupocela camuko kuli kwimucila ulongosi wa Mlungu. AKWENELA ajamuje! Mundu jwakugawona malamusi ga Mlungu gali mkasidwa mwakonecela ni akukana kutenda kandu ni kulekasya nambo agamba kutama ali jwakumucila Mkhlistu juwawile pa msalaba kuti wagopole wandu ku sambu.

Kukusawa kwakusausya kwamuka ndawi syejinji, mlopelope ni mjakwe jwa pa mtima. Nambo tukwenela kuwa wakombola, mpela Natani, wakuwika malamusi kuwa penani pa ujakwe uliwose.(2 Samuyele 12:1-14). Asili ja camuko ni jakuti tujitendeje mmalo mwa Mlungu msyene, ngawa ligongo lyakuti jwine jwakwe atulemwecesyee.. naga takombole kupeleka camuko ligongo lya Mlungu msyene, tacyiwona kuti yiciwa yangasausya soni yakuyikasya yindu yambone. Ngani jiweje jakuti “Ayi Yangamsaka Mlungu” ngawaga kuti “Une aya jwangayisaka”

Naga jili jiyice ndawi jakuti ajamuje mmalo mwa Khlistu kapena ngaweceta kandu, alolecesye kuti akasaliwusyaga kuti “ana jwele munduju tanganicisye cici une naga namjamuce?” nambo aliwusyeje kuti “ana Mlungu tanganicisye cici une naga ngangumjamuka aju munduju?” cekulungwa ni cakuti ana timbe jwakulupicika kwa Mlungu ni kunda kutenda soni pameso pa jwele munduju ni wane wakwe ni kumkana Yesu, kumkunda aju munduju apelenganye mu sambu syakwe ni kusunga ulemu wandu nambo ndili jwa woga mu usimu. Ana tingunde kumsunila Yesu pa meso ni kumkunda jwakwimula malembaju ambuje kunyuma. Ana ngusamala ya ucimbicimbi wa Atati wandu wa kwinani mlope kapena ulemu wandu. Naga akwanga aga mausyoga ngasasimana soni ni cakusausya.

Ngakulemwa pakumtendakasya jwakulemwa ngasimana cenene, jwalakwe ni jwalemwisye pakasa malamusi ga Mlungu, ni akwenela kusalilidwa yatesileyo. Cipongwe citasimane naco cili ca Yesu, tacigawa ni kuwa yimo ni wao. (1 Atesalonika 5:24; 2 Wakolinto 12:10; Ahebli 11:26; 13:13; Luka 6:22). Tuweje wakusangalala naga wandu akutugamba ligongo lya Yesu 1 Petulo 4:14; Matayo 5:10-12).

KAPELECE KA CAMUKO

Naga ali mu mkamulano wambone ni Mlungu tacimanyilila ndawi jambone jakupeleka camuko. Msimu waswela tacakanganika kutenda myoyo, ni naga ngasapikanila tacipikana mu umi wao mpela pana cindu cajasile. Pa sikati ja mundu mkhlistu jwine, cindu cambone ni kwaula kwa mundu jwalamwisyejo pajika ni kumsalila yilewi yakwe mwa CINONYELO, uli mkusacilila kuti awujile mu litala lyambone ni Ambuje.

Naga akupikanila nikuti amkulupwisye mlongo mjawo (Yakombo 5:19-20). Naga ngwakwapikanila, nombe wao ali apopesile mwakwanila, ajale ni wandu wane wawili kapena watatu, wakuti soni akukwayidwa yayikuti pakudandaulikasya Mlungu yatesile mundujo. Naga akukanape ciwela, nganijo jijawule pameso pa mpingo wosope. (Mateyo 19:15:17). Mu yosopeyi pakasipawa gambana kapena kuweceta yindu yakupwetesyana mitima. Atamose ngakupesya kulemwa kwakwe pameso pa mpingo, kutandila ndawi jelejo ajigalidweje mpela jwangakulupilila.

Ana Mlungu akusam'wonaga uli mundu jwasokonecele? Mlungu wangamtumbilila mundu jwanti yeleyi, kapena kwasa ni gamba kuleka, nambo akusawa jwakwayidwa ni jwakutenda canasa ligongo lya sambu sasitendekasisye kulekangana ni akusawa soni jwakoseka kululuka ni kuliwalila naga mundujo ali agambile kulosya mtima wakusaka kupesya ndawi jilijose.

Ndawi syosope ajamuceje mwa Msimu waswela mwakuti jwakulemwajo amanyilileje kuti camukoco akupeleka Mlungu msyene. Mtima wa Mlungu ukusawa wakasika ligongo lya jwakulemwajo soni akusawa jwakoseka kululucila ndawi jilijose. Ana kunyuma kwa camuko cao, kwana misosi? Ana mpaka amlilile mundu jwalemwisyejo? (alole Yelemiya 9:1; Luka 6:21; Afilipi 3:18; Masengo 20:31).

Aweje wakusamala yitajile kuweceta pakupeleka camuko cao, ni aganicisyeje ayi yinduyi:

(a) MSINGU wa mundu jwalemwisyejo. Camuko ngasiciwa ca kulandana ndawi syosope. Aganicisyeje ya ukulu wa mundu jwakumjamukajo. Wandu wa cikulile ajamucidweje mwa ulemu (1 Timoteyo 5:1-2); aganicisyeje soni ya ulamusi wakwete ni mkamulano wuwupali sikati ja jwakwamuka ni jwakwamucidwa.

(b) UMANYILISI wakwete mundu jwakwamucidwa. Naga akoneka kuti mu usimu ngakumanyilila cenene ya kulemwa kwao, camuko cakwe ciweje mu litala lya kwiganya ni kamucisya nganisyo. Naga mundujo alemwisye pa yindu yakonecela mlope, camuko cakwe ciweje ca macili mlope kuti cakamucisya (Matayo 23:13-33)

(c) WINJI wa kalamwe kakwe. Wandu wakutenda yakulemwa mwa ndamilo syao akwenela kwamucidwa mwa macili. Nambo wele wakutenda yakulemwa ali mkumanyilila yejinji ya usimu.

YINDU YANGAKWENELA KUYIJAMUKA.

Malemba gakusala ya yindu mcecepe yakuti naga kuyijamuka mpaka yijonjecesya konanga yindu. Mu ndawi mpele syelesi, kutama jii uli mkutenda canasa cikusawa cindu cakamucisya kulekangana ni kuweceta.

Ngatukwenela kumjamuka mundu jwakunyosya (Misyundu 9:8; 15:12), ligongo jwalakwe tagambe kuwengana ni kupya mtima ni wao.

Ngakwenela kumjamuka mundu jwakulilambusya kuti agamanyi malemba (Tito 3:10, Efeso 5:11) – naga mundu ali akanile cisyesyene ni kutanda soni kwiganya ya unamiyo, akwenela kuti apocele citetelo kawili, kaneko ni kumleka.

Ngakwenela kumjamuka jwakwimucila jwakumanyika cenene kuti akusawenganaga ni Mlungu kapena ulamusi (Esekiyele 3:26-27; Matayo 7:6). Ligongo pakumjamuka jwamti myiyi mpaka ubuche ukangani kapena kumenyana.

Ngakwenela kumjamuka mundu jwakuliwona kuti ali jwakulungamika msyene (Matayo 15:14;27:12). Wandu wamtiyi akusawa wakulikwesya ni kulitukumula mlope. akusalitamilila mu lunda ni umbone wao mwakuti naga kutanda kwajamuka pakusawa pana kuisyana kwekulungwa.

Nambo mu yindu yine yosope tukwenela kuya ulongosi wa Msimu waswela pakwamuka sambu.

Kogopa kwamuka sambu cili cilosyo ca mtima wakusaka gamba kwasangalasya wandu. Mlungu pe ni jwa mpaka amalane ni mtima wakogopa wandu, wuwukusayikasya citega (Misyundu 29:25). Kusyesyene kogopa wanduku kukusawa mtima wakunonyela ulemu; kuwa jwaganisya mlope ya ugwe kulekangana ni ya Mlungu. yigopolela kuti uli jwakogopa mlope yitakuwecetele kapena kukuganicisya wandu naga ukwima pa cisyesyene.

Kwamuka kuciwa kwakusausya ndawi syosope. Jwakulijiganya jwalijose tasisaka ali awambale, nambo naga tukumsanyela Yesu mlope, tuciwa wakupeleka mlope mwakuti ni kuweceta cisyesyene mmalo mwakwe. Jiciyika ndawi jakuti utijonasika ngawa ulemu wetu pe, nambo soni ata umi wetu wakwe, ana tucitenda cici pa jele ndawiji?

Tuweje wakusacilila kuwa ku kulikwesya kwetu, ku yakusosa yetu, ku ulemu wetu ligongo lyakuti tukucinonyela cilungamo; naga tuwe acikapolo wa yitatuganicisye wandu, ngasitutenda cindu ca macili mcilambo (Yesaya 51:7,12; Yelemiya 1:6-8,17; Aloma 8:15; Ahebli 13:6; 1Yohane 4:14).

CIPI KAPENA LILANGUKA

Cindu cimo cicili cakusausya pa ndawi jakupeleka camuko ni kombola kulekanganya sikati ja kwamuka kwa cikhlistu kusyesyene ni mtima wagamba, wakulola yakusakala ya wandu wane.

Naga ngakusimicisya kuti akwenela kola mtima wamti uli pa ndawi jakusausya, alinje kulemba aga mayesoga. Mayesoga gakusala ya kulekangana kwa mtima wa KUMGAMULA mundu jwine ni UMANYILISI wa usimu.

YAKULEMWA	YAMBONE
Kuwegeta mwa kumalisya, gamula kulemwa kwa mundu, kumjasa	Awungunye ni kulolesya, ayilandanye yindu, asosesose.
Kulupilila yakuwegeta jwalijose ya jwakulemwajo; gamba ganicisya magongo ga cakusausyaco (Yohane 7:24; Misyungu 18:13)	Apelenganye kuwusya mpaka ali ayimanyi yindu yakusosekwa yisyesyene (1 Wakolinto 2:15)
Kuwa wakusipuka ni kusimonga pa yindu yayipikene; kupeleka nganisyo syao mwangaganicisya (1 Wakolinto 4:5)	Alolesye cisyesyene cicatandisye cakusausyaco. Awukule yisyesyene yayikusisika (Misyungu 25:2)
Kulitamilila ligongo lya kupunda kwao pa usimu, mpaka jwakulemwajo akusalwona kuti ali jwakulepela. (Aloma	Alolesye cakusausya cakulandana cakulaga naco mu wao. Akumbucile yakulepela yao pakuganisya ya yakusausya ya wane (1
Ngalaga kuja kuwetana ni mundu jwakupikana kuti alemwisye; kuwegeta ya jwelejo kwa acimijawo wangalemwa wosope (Yohane 2:47-50)	Apopele ni kusosa ndawi jambone jakuja kuwegeta ni mundu jwakulemajo ya sambu syakwesyo kuti akombole kum'wucisya kwa Khlistu.
Kuwutuka mwacita ni kuja kumsalila kuti "mlole yimtite kalemwe apa!" (Yakobo 4:11).	Kandanda apanganye mkamulano nao, kaneko nasale yiwatite kumalana ni cakusausyaco (1 Wakolinto 6:4)
Kumsalila Mlungu ya sambu ni kulepela kwa wandu wane wosope pakulandanya ni ya wao ya panandi	Am'wende Mlungu kuti amjaliwe mundu jwalemwisyejo, kuti akasajasika (Matayo 5:44)
Kuwegeta mlope ya yakusausya yakuti akwete mu umi wao (Matayo 7:3-5).	Asale yiwatite pa kupundanganya mu umi wao ni kumkamucisya mjawo kuti ajimuce soni (1 Wakolinto 11:31).

MAYESO: Yikusiyajjalila ndawi jelewu uli kuti asinde katende ka yindu mu mtima mwao pandawi jwakwenela kutanda kupopela.

KUPOCELA CAMUKO

Cilosya cimo ca mundu jwakulungamika ni yakusati kombola pakupocele camuko. Mlungu akusatujiganya kuti tukasokonecela kupitila mu camuko catukusapocela kuti tulijiganye. Cele camukoci komboleka kwika mu matala gakulekangana lekangana. Alijiganye kum' wona Mlungu mu yamuko ya mpaka yiyice kupitila mu matala aga:

1. *Malemba*- malowe ga Mlungu ndawi ni katema gacapa wao mtela wa camuko pandawi jakugwa mu umi wao (2 Timoteyo 3:16)
2. *Msimu Waswela*- Msimu waswela akutawaga ma buleki mu umi mwetu naga tuli mkuleka litala lyambone (Misyungu 1:23)
3. *Cikumbumtima*- Cinecakwe citukusapikana mu mkati mwa mtima wetu cakutususya yakusala cikusawa nowe ndawi syosope. (Ahebli 13:8)
4. *Yakutendekwa*- Yipwetesi yakuyicisya ya sambu cili camuko cekulungwa kwa mundu jwakulemwajo (Yelemiya 2:19)
5. *Cilango* – Mlungu pakusakamulisya masengo simbo. Akusakunda wandu wane kuti atupe cilango kuti yitendele cenene uwe (2 Samuele 7:14; Ahebli 12:4-11).
6. *Acimijetu* – Akasalomgwa kumdelela mjawo jwakwalanjila cakulemwa cakwenela kulinganya. Wandu wanti myo akusawa wakusowekana (Misyungu 27:5-6; 6:3).
7. *Amagongo* – Ndawi sine akusasala yisyesyene mu camuko cao kupunda acimijetu, akusasosekwa kwapikanila.
8. *Wandu Wa Mu Ulamusi* – Wandu wawicidwe mu udindo ga boma ni Mlungu kutandila wa polisi, wagamula magambo, wakwiganya, aciwenye ni acimlongosi wa cilambo (1 Timoteyo 2:2; Tito 3:1).
9. *Abusa Ni Acimlongosi Wa Mu Mpingo* – Wandu wapegwile udindo wakusamalila ngondolo sya Mlungu (Ahebli 13:7; Efeso 4:1-16).
10. *Acinangolo* – Tukusalijiganya kumpikanila Mlungu pakutanda kwapikanila acinangolo wetu. Tulijiganye kupocela camuko kutyocela kwa jemanjajo (Misyungu 13:24; 23:12; 6:20-23).

MALAMUSI GA LIWASA KWA ACINANGOLO

Ligongo Mlungu mpaka atujiganye m'we yejinji kupitila mu liwasa, acinangolo akwete udingo wekulungwa wakwiganya wanace wao cenene. Lelo jino mawasa gakusimana ni yakusausya

yejinji. Kulimbangana ni ndamilo syambone pa liwasa ni sisikusatendekasya cilambo kuwa cambone.

Acinangolo wajinji wangakuya malamusi ga Mlungu kuti pa liwasa pawe pana mkamulano ni asimene ni yakusausya yejinji. Tacijimbidwa magambo pameso pa Mlungu ligongo lya yatesile kwa wanace wawajasime Mlungu. acacanda akwete yindu mcece yakusasaka yakuti mpaka ayipate panyumba:

(1) Chitetelo – cakutyocela pakwawona baba ni mama wao ali mkunonyelana jwine ni mjakwe nambo soni jemanjawa.

(2) Kupikana kwitacidwa – kuwa mu liwasa lyakuti akukusasangalala kutama

(3) Lisosa lyakwanilisya yindu – kuyamicilidwa pa yindu yatesile cenene ni kulimbisidwa mtima mu yindu yakusosa.

(4) Kutama wangali woga –

(5) Kutama wangeligamba ndawi syosope ligongo lya kulepela – pakulijiganya kutama wangali umi wambone pameso pa Mlungu ni kulinganya yindu yakuti nganiyiwa cenene.

(6) CINONYELO: Kupocledwa ni kwitacidwa mwawelele ni kulibisidwa mtima kuti atende cenene mlope

(7) Kumanyilila cisyesyene: akombole kumanyilila yayili yakuwona mu cilambo cakuti mugumbele ni unami ni kutama ni kuweceta mwa cinyengo

JEMANJAWO AKWENELA –

1. Ajiganyidwe Chisyesyene Kupitila Mu Malowe Ni Cilandanyo. Mwanace akwenela kuti akombole kwakulupilila acinangolo wakwe kwa mbumbu. Cikakwecetedwa cindu cinecakwe cakuti m’bujo mwakwe wanace tacisimana kuti yaliji ya unami ni kuyikasya cikayico pa acinangolowo. Ngani mpele ‘mwanace tukusasuma ku cipatala’ ni ngani sine singanisiwa syakuwona nambo syakusangalasya mpaka siwe syakogoya (Masalimo 51:6; 78:4-8; Misyungu 12:19-22; Yesaya 26:2; Efeso 4:15; 3 Yohane 3:4; 1 Timoteyo 4:7).

2. Akasanyenjeledwa. Wanace amanyilileje kuti akusanonyeledwa ni kusosedwa nambo akapembesedwa kapena kuleceleledwa kutenda yiliyose yakusaka. Akwenela kwamanyisya ufulu wao ni yakupata yawo mwiwasa nambo soni udindo wakwete. Naga acinangolo akumpembeka mwanace jawo ni kumtenda mpela ali cindu cakusosekwa mlope pa cilambo cosope ca pasi, m’bujo mwakwe acinangolowo akwenela kupocela kulinonyela ni kwimucila kwa mwanacejo.

Naga mwanace atesile cindu cangajenela kapena alemwisye akwenela ajamucidwe mwa cinonyelo. Naga alimwisye kandanda, camuko cakwe ciweje mpela kwiganya mwa kusimisya yawukuwecetayo. Kulemwa kawili kujamucidweje ni cilango ali amsalile ligongo lyakumpela

cilangoco nambo soni akawa ali apyile mtima. Acingolowo akawaga ali mkusaka kupwesya mtima wao pa mwanacejo nambo kuti ajamuce pa yakulemwa yakwe. Yijiganyo yosope yikusawa cenene mlope kupitila mwa CILANDANYO.

Ndawi syosope alinjilile kutenda yosope mwangalinonyela ni kumlosya mwanace matala gambone ga kupesya, kwiticisya, kulinganya yasokonasisye ni kuwenda kuti amkululucile. Atande mwanace ali jwamwana. Naga ali mkukana camuko cagamba kuweceta, ajigale cikwapu ni kumkwapula mwanace, akwapule mwakuti apikane kupweteka nambo ngawa kuti awulale. Pakuya malamusi ga mwiwasa gapelece Mlungu, nganiciwa cinonyelo kuleka ngamtimba mwanace naga ali akasile malamusi ga mwiwasa (Misyungu 13:14; 22:6; 31:27-29; 1 Atesalonika 2:7)

3. Alijiganye Kwitika ulamusi. Pandanda mwanace talijiganye kumpikanila acinangolo mkanawe kumpikanila Mlungu. cakulinga ca Mlungu pa mwanace jwakukula ni cakuti alijiganye kwapikanila wandu wakwete ulamusi wakuti alongolole ni kwiganya umi wakwe. Mu ucimwene wa Mlungu mwana ma ulamusi ga kulekanganalekangana. Kentuliyo jwine jwayimanyi yeleyi pawayice kwa Yesu kuti wapocesye mwanace jwao (Matayo 8:5-10).

Mlungu ali jwakulamula aciwenye wosope ni wosope wali pa ulamusi wuliwose (Daniyele 4:17,25; Masalimo 75:7; Aloma 13:1-7; 1 Petulo 2:13-14). Acinangolo akwenela kuwa wakupeleka kwa wosopewa, pa mbesi kwa Mlungu, soni akasakasa malamusi ga mcilambo. Khlistu aweje mtwe, kapena kuti jwamkulungwa mu liwasa lilisyose. Walumwe aweje mtwe wa wakongwe; wanace wapikanileje acinangolo wao (Efeso 5:22-24,33; 1 Petulo 3:1-2; Tito 2:4-5).

Pangali mwanace jwakwete ufulu wangapikanila lilamusi lya acinangologwe naga ali ciwele pa nyumba jawo, kanga acinangolowo ali wakulupuce kapena wangakulupuka. Cindu cimo ca atende ngapikanila ni lilamusi acinangolowo lyalilkusisyaana ni lilamusi lya Mlungu, kapena kwalamulila kuti atende cine cakwe ca sambu.

Pana yejinji ya mpaka yilembedwe yakwamba ndamo syakusakala ni yipwetesi yakuyicisya ligongo lyakulepela kuya malamusi ga liwasa, ligongo lyakulambusidwa kuti mwanace naga akulupwice ngakwenela soni kwapikanila acinangolo wao wanganakulupuce.

Ungapikanila wandu wakuti asagulidwe kuti awe mabwana gao kuli kumjumucila Mlungu msyene. Atamose acinangolo wao ali mkutenda yakusakala canti uli panyumba ni masengo gao, Mlungu akwembecela kuti wao wapikanile. Yine yosope yakulemwesya ayilece myala mwa Mlungu (Misyungu 21:1; 6:20-23; 10:17; 13:8; 15:5,31-32; 1 Samuyele 15:22; Efeso 6:1; Kolose 3:20).

4. Atame Umi Wakulipeleka Kwa Mlungu. Pandawi jakuti mwanace akusile kuti asimanyilile sambu, nikuti ayice pa msingu wakumpocela Yesu. Wanace mpaka ajiganyidwe kuwa

wangalinonyela, kuwa wakulupilila yipanje ya usimu ngawaga ya pa cilambo, kwalimbikasya kupeleka umi kwa Yesu ali ciwela wa mwana.

Apeleceje ulemu kwa Mlungu ni kuya malamusi gakwe, kwacimbicisya acinangolo wao ni acakulungwa wane ni ndamili ja kuligosa, kusangalala, kulungamika ni kamula masengo mwakulimbika; yosopeyi komboleka kuyiwika mu mtima mwa mwanace ali jwamwana.

Acinangolowa agambe kulipeleka ku kunonyela ni kwiganya wanace wao matala gambone. Malemba gakuweceta kuti “ mumjiganye mwanace mu litala lyakuti ajende ni patacikulapo, ngasasepuka kwinjilila kwine.” (Kuwilisya Malamusi32:46-47; 11:18-19; Misyungu 22:6; Matayo 21:16; Efeso 5:1).

MALAMUSI GA MMAWASA MWA ACIBUSA

Yakupweteka yejinji yikusawoneka mu mawasa gakuti acinangolo akutenda masengo ga utumiki. Ndawi syejinji wanace wa acibusa wangasamalidwa cenene ligongo lya winji wa masengo pa acinangolo wao. Acinangolowa akuyeje malamusi aga:

1. Atame Umi Wa Jwakuya Yesu Msyesyene Pameso Pa Wanace Wao. Atendeje yindu yakulalilayo. Ajende pameso pa Mlungu mpela wandu wakuwona wasyesyene. Akasalogwa kulambusya, kanga mu yitendo, kanga ni pakamwa (2 Atesalonika 1:10-12; Yakobo 3:13).
2. Wapopelele Wanace Wao Ni CIKULUPI. Akasadandaula kwa Mlungu ya wanace wao. Wapelece kwa Mlungu ni kwaleka myala mwakwe ni awende kuti Mlungu acimbicikwe mu umi wa wanace wao.
3. Naga Alemwisye Panapakwe APELECE PAPANI. Wanace wakulikwesya, wangapikanila ni wangapeleka penani akusajigalila kulikwesya, ungapikanilawu ni ungapileka papaniwu kwa acinangolo wao. Ana wanace wao pakwete pawaweni wao ali akasice mtima ni kupeleka pepani mwa kulinandiya pa ndawi jiwalemwisye. Wao akwenela kulosya cilandanyo cambone (Yakobo 4:10)
4. Ngasiwasalila Kuti Atame Umi Wambone Ligongo Ali Wanace Wa Abusa. Naga wao akusaganicisya mlope ya ucimbicimbi wao, ajino jili ndawi jakuti awe mpela Yesu ni kuwujasa ucimbicimbi wao (Filipi 2:5-7). Pangali mwanace jwa atame cenene pagambaga kulisalila kuti akwenela kutenda cenene ligongo ali mwanace jwa abusa. Awice malamusi mu liwasa lyawo kujigalila pa yindu ya kulungamika, ngawaga ligongo lya ulemu. Akasiwalandanya ni wanace wa mu liwasa line (Kolose 3:21-25).
5. Akole Ndawi Jakunguluka Ni Wanace Wao. Panyumba pawo gali malo ga utumiki, mpingo wakusosekwa mlope kwa wao. Naga nganalijiganye majiganyo ga Mlungu ga kunonyela ni kwamuka liwasa lyao ni wanace wao, nikuti ngakwenela kutenda masengo ga utumiki (1 Timoteyo 3:4-5,12).
6. Ajilanye Cenene Ndawi Ku Utumiki Ni Panyumba. Akasaleka kusamala yakusosekwa pa nyumba jawo ligongo lya yakusosekwa ku masengo gawo. Mlungu wawisile wao ciwandika ni

liwasa lyao, utumiki wao wandanda uli panyumba jawo. Ana wani wampaka wakamucisye wa mwiwasa mwao naga wao ngakwakamucisya? (1 Timoteyo 5:8).

7. Naga abambo tawe ali atyosile kwa ndawi jelewu kwaula ku utumiki kwakutalika, mayi awe wakusamala kamulisy masengo ndawi jawo cenene ni wanace, pakupopelela masengo ga bambowo pamo ni wanace. Naga wanace ali mkuwengana ni kwenda kwa baba wao mu utumiki, akusajjalila kwa mama wao wasigele panyumba.

8. Akasiwakanganika wanace wawo kutenda yindu yakulipeleka yakuganisya kuti wao mpaka atende mwangausya. Wape yakusowa yawo kuti akasawa wakulaga ligongo lya utumiki. Ngapeleka yakusowa yawo nganiciwa cindu ca cikhlistu. Yalakweyo yilakasisye acacanda wajinji ku masengo ga utumiki (2 Wakolinto 12:14; Luka 15:12).

NAGA ALI AGAMBIDWE

Ana cikusatendekwa cici naga ali agambidwe mwangajenela, ana akwenela kutenda cici? Mungu jwine A.W. Tozer akusalila yindu yakamucisya pandawi Jitukugambidwa

1. Akasalimbana ni wandu wakwagamba ni kulinga kuwucenjela mpingo kapena ciwanja cawo. Gambidwa pa yindu ya UNAMI pangali ca mpaka kwatende; gambidwa pa yindu yisyene mpaka kwakamusye wao. Apakanile ni kutenda cinecakwe cakamucisya. Acimijawo ngasasosa kuti wao mpaka alicenjele, amagongo wao ngasapikanila kulicenjela kwao! (Misyungu 26:4).

2. Naga agambidwe, akasaganisya mlope ya NDUNI juwagambilejo. Akasatenda yisagula yawo ligongo lya mundu juwagambilejo; mjawo kapena mmagongo. Mmagongo jwawo pane akusawa jwakamucisya pakwasalila wao yisyesyene ligongo jwangatendela canasa (1 Petulo 2:23).

3. Akasalemwa mpela yiwatite Kulemwa wanace wa Isilayelo; kulemwa kwakuti waliji wangakunda kupocela camuko.

Mwa cidule Mpakat tujile kuti:

Kuti akule mu usimu ni kupundanganya: akwenela kuliwalila ya munyuma ni kupelengaya kutumicila. Naga akulikwesya, ngasakula mu calicose.

Pana acimlongosi akusaliwona kuti ali wakusagulidwa ni Mlungu. apocela cisyowelo capadeladelape; kupundanganya kwao kuli cilosyo ca yeleyi. Myoyo nikuti akusawa wakulondola ndawi syosope. Nikuti naga jwine ali alinjile kwajamuka ali mundu jwakwimucila ni akwenela kutenda soni ligongo lyakulinga kwajamuka wandu wayimanyi yejinji kumpunda jwelejo.

Nganisyo syetu siweje syakuti *“Uwe tuli wamasengo wangajenela kupocela kandu. Uwe tugambile kutenda yele yitwa wajile kuyitenda.”* (alole Luka 17:7-10)

YAKUSOSEKWA YIWILI YAKUWUCISYA MKAMULANO

Yindu yiwili yikusapanga pakuwucisya kwa kwenda kwa macili ga Mlungu palipose. Pangali watacikuwona kwenda kwa maciliga akawe WOSOPE ali apali. Yele yindu yili KUPOPELA ni MKAMULANO (Masengo 1:14; 2:1; Yohane 17:20-23; Matayo 18:19-20).

Tulolite kuti mkamulano ukusayika pacili cinonyelo, cicikusawonecela pakululucilana jwine ni mjakwe, kwamukana ni kuwa wakoseka kupocela camuko. Tukwenela kumanyilila soni yindu ya macili yiwili yakusalongolela kwenda kwa macili ga Mlungu kwekulungwa.

1. MESO MKULOLA – Misyungu 29:18. Wandu akwenela kulola, kusimana nayo ni kupikana kuti Mlungu akukamula masengo sikati jawo mwa macili. Ndawi syosope Mlungu ali mkusaka kupeleka meso mkulola, akusalolesya mundu. Aju mundu ali mundu jwali jwakulipeleka kwambumbu ku kutenda lisosa lya Mlungu. Meso mkulola gakusatyocela mu mapopelo gasyene ni umi wangalinonyela. Gakusayikaga pa ndawi jakuti wandu aswejesedwe kwambumbu ku sambu syao syosope ni kutanda kuwenda kuti Mlungu wagumbalile ni macili ga Msimu waswela (Yoweli 2:28; Habakuku 2:2).

2. UMANYILISI – Hoseya 4:6. Yindu yakusimana nayo mu Meso mkulola yiweje yakamulana ni yigakuti malemba. Ndime jawili ja mkamulano ni mkamulano mu umanyilisi. Tuweje wakusimicisya kuti tuyimanyi cenene yatukusakulupilia soni ligongo cici; wandu akusakamulana pa yindu yayimanyi cenene. Kutu apanganye mkamulano usyesyene, yindu yayimanyiyi yikwenela kuwa yisyesyene, naga ngawa myoyo ngasipana pana mkamulano pasi pa msimu wa cisyesyene. Yikwenela kuwa yapenani – yakusosekwa mu ndawi jayilalicile. Akawe akhlistu acimanye ni kupikanila cisyesyene, ngasipawa pana kwenda kwa macili ga Msimu waswela (Aloma 10:2; Misyungu 22:17-21)

GAWANIKANA kukusayika naga ayi yindu yakusosekwayi ayilekangenyene. Wandu wande komboleka gamba kamulisya meso mkulola, wane ni kamulisya umanyilisi. Yeleyi yikusawoneka mmipingo jejinji. Naga pali pangali kwenda kwa macili ga Msimu waswela, akwenela kulolecesya kuti ayi yindu yiwiliyi yili uli! Kwenda kwa macili gakwe kugamga gopoleka kuti akhlistu awujile soni ku kumpikanila Mlungu; apa ni papakusatyocela meso mkulola. Kuwujila ku yawecete Mlungu mu malowe gakwe ku KUSINDA KWA USIMU KUSYENE. Tukwenela kulujiganya ngopolelo ja kumnonnyela Mlungu ni mtima wetu wosope, umi wetu wosope ni nganisyo syetu syosope.

LISO NDI LIWIWI

Ungapikangana mu mpingo ukusayika soni ligongo lyangapikanicisya ulongo wetu mwa Yesu. “Yilu yetu yana yiwalo yejini, nambo yiwalo yosope pamo yikusapanganya cilu cimo, mwa Yesu soni yili yalumo.” (1 Wakolinto 12:12).

Malembe gakwiganya kuti naga tujinjile mu ucimwene wa Mlungu, kulumbikana kwetu ni Yesu kuli mpela muwuwelele mtwe ni cilu. Yosopeyi yili yakusosekwa, pangali ca mpaka cikamule masengo pa jika. Yesu Mkhlistu ali mtwe wa mpingo. Akhlistu pa cilambo cosope ca pasi ali cilu cakwe. Mlungu akusiwawalanjila wandu wosope wakumnonyela ni kumtomicila kuti ali mbali ja Yesu (Efeso 1:22-23). M’we tukumsosa Yesu – soni Yesu akutusosa m’we. Patukupelenganya kulijiganya, aganicisyeje yeleyi.

1. Mtwe Uli Wakusosekwa Mlope.

Yindu yosope yacikutenda cili yikusalamulidwa ni kulongoledwa ni mtwe. Nganisyo sikusawika pamo yitendo yosope ya cilu kuti mundu akombole kamula masengo gakwe. Mtwe ni mwakutyocela yosope yacikutenda ciwalo cilicose, kulumbikanya pambo ukombosi wa ciwalo cilicose. Myoyo soni ni muyiwelele mwa Ambuje Yesu. Aweje cilikati ni ndandililo ja unakajumo, masengo ni kupopela kosope. Mpele mucikusawela cilu cangali macili ni cakulepela, m’we soni pangali ca mpaka tutende pali pangali Yesu (Yohane 15:4-5; 1 Wakolinto 1:30-31).

2. Pangali jwakusosekwa Mlope Kupunda Jwine.

Meso gakusalola, Mawiwi gacusapikana, ngongolo sikusajenda. Cilicose cikusatenda masengo gawacipanganyicisye. Pangali ciwalo cimo mcilu ca mpaka citende masengo gosope gene gagakusosekwa kuti gatendekwe. Soni ngawa mkulandanya liso ni liwiwi kuti tulole bola capi. Yosope yili yambone, payikutenda masengo gawayinganyicisye. Liso ngawa mkupikana soni liwiwi ngawa mkulola. M’we watuli mcilu ca mkhlistu tukaliwalilaga yeleyi. Kulilandanya wacimisyewe ni wandu wane uli mciga wa gawanikana.

3. Yosope yili yakusosekwa.

Mlungu wampanganyisye jwalijose kuwa mpela mwanace jwa mwenye, nambo mtwe pe ni wa mpaka uwale cisoti ca ucimwene. Mpingo ulekasisye konecela kwa macili ga Mlungu ligongo wajinji akusaganisya kuti mituka jine jili jakusosekwa mlope kupunda jijakwe. Mcili mwa mundu, ndulu jipali jimo. Jili jamwana ukulu wakwe ngapunda cikongo. Nambo kuti jilece kamula masengo, mundu akusawa mu ndawi ja mnono! Akhlistu wane akusanyinyita ligongo ngakulandana ni wane. Ligongo ngakutenda cindu cine cakwe, akusakana kutenda cilicose. Nganikuwa kusowa kwa mundu jwa mituka msano, kukusalekasya Mlungu kamula masengo, nambo kunyinyita kwa mundu jwa mtuka umo. Wa cipatala naga asimene kuti mkono wine ngaukamula masengo nambo wukuwola ni konanga cilu cosope akusawukata

Jwalijose akwete mbali jakusosekwa mcilu ca Yesu. Wawo atende mbali jawo (1 Wakolinto 12:19-21)

4. Ulwele Wa Ciwalo Cimo Ukusakwaya Cilu Cosope.

Mkamulano usyene ukusalumbikanya wakulupilila wosope mwa Yesu. Mkamulano welewu ukusasewesa pa ndawi jatukupolelana jwine ni mjakwe. Naga wosope tululumbice ku mtwe umo nikutu tukwela soni kuwa walumbikane jwine ni mjakwe. Cakusatenda mundu kwajika cikusakwaya yawukuti kwenda mpingo. Jwalijose akwenela atendeje masengo gakwe cenene. Kulipelekwa kwao kwa Mlungu mpaka kwalimbikasye wane mu usimu ni kutandisya kwenda kwa macili ga Mlungu (Aloma 12:4; Efeso 4:11-16; 1 Wakolinto 12:26)

AYIJIGALE YOSOPE KUWA LUKONDWA

Sengwani mwa Ambuje ndasi syosope soni nguweceta mwa kuwilisya kuti sengwani. Awe mundu jwa kuwusimana mtima, soni akasaliwalila kuti Ambuje ali ciwandika nao.

Akasadandaula ya cindu cilicose, wasalile Ambuje yosope yakusosa ni mtima wosope, nawe wakuyamika, pele mtendele wa Mlungu, wuwukusapunda nganisyo sya wandu, tuwucisunda nganisyo ni mitima jawo mwa Yesu Mkhlistu (alole Filipino 4:5-7)

Komboleka kusimana ni cilicose mu umi wa mundu pa cilambo cino, uli mkumanyilila yindu yiwili yakulupicika; candanda ni cakuti uli mu lisosa lya Mlungu, cawili ndi cikuti Mlungu akusakunonyelaga. Cilicose ca mpaka catendekwele wao, Mlungu acimanyi cenenepe. Cindu peco ca mpaka satana atende kwa wao ni KWALINGA. Soni akwenela kundidwa ni Mlungu kuti atende myoyo.!

Kumcimbicisya Mlungu jili ndamili jijikusayika ligongo lyakutendetenda. Mundu ukusasanduka ni yawukusati ganisya. Mu kuganicisya ya ucimbicimbi ni cisyowelo ca Yesu ndawi syosope, tukusakulupuka ku sambu syakusisika sya kudandaula ni kayicila. Kucimbicisya kuli kwiticisya ya kulupicika kwa Mlungu. kuli kulocesya kusa kuti ukuyiwalanjila yosope yene kuwa lukondwa (Masalimo 22:23; Misyungu 23:7; Filipino 4:8; Masalimo 42:5,11).

Wakulijiganya wa Yesu wandanda waliji kawanja kwa wandu wagumbalidwe ni cembeceyo ni lukongwa ni sala jakulupusya cilambo cosope. Yesu ni wandu wakwe waliji wandu wakutesya lung'wanu. Kwiganya ni kulalicila kwao kwaliji kwakusimonjesya. Cikhlistu cangatesya lung'wanu cili mpela cilu cangali umi. Kuwa wakulujiganya cangasalala ni cakupesya. Wakulijiganya wandanda waputidwe, nambo wasangalele kuti wakwanile pa mpaka kuputidwa ligongo lya kuya Yesu. Paulo ni Sila mu ndende wapopesile, kwimba nyimbo ni kumcimbicisya Mlungu mpaka watandisye mpingo kuwalijiko. Atamose Ambuje wapite pa MSALABA ligongo lya lukondwa lulwaliji m'bujo mwao. Pakuweceta ya kuwa jwakulujiganya, tuganicisyeje ya mbote jakwe mlope kulekangana ni mtendo wakwe (Ahebli 12:2; Mateyu 13:44-45; Masengo 12:25-32).

1. ASIMICISYE CIKULUPI CAWO

Pangali cacikusamkwaya mtima mundu jwakulema mpela ali am'bwani mkhlistu jwakuangalala atamose ali mkusimana ni yindu yakusausya mlope. ndawi jakuti wao akwenela kulila ni ngakulila jwalakwe akusamanyilila kuti pana cicikwalimbisya mtima cisyesyene. Kumcimbicisya Mlungu cili cilosye ca cikulupi. Akasaweceta malowe gakugwisya mbwaji. Malowe gakuweceta gakusakola macili gakusinda nganisyo. Yitukusawecetaga yikusatulamulilaga atamose ngatukusamanyilila. Akasampa macili satana pakuweceta yindu yakulosya kuti alepele.

Naga akuweceta ya macili ga satana, akusawa ali mkumpa ucimbici mbi. Naga akuweceta kuti ngakombola nikuti agomile kala ngondo mkanijiwe. Naga akuweceta kuti akogopa yakusausya, akusawa ali mkuliwilanjila yiwanda yosope kuti yitenda kandu. Akasalipweteka ni malowe ga mkamwa mwao (Misyungu 6:2).

Naga akuweceta ya cikayiko, woga kapena kudandaula tacyiwona kuti mtima wao uciwa pa ukapolo wekulungwa. Mlungu nganawa mmalembe. Tukukuya Yesu juwajimwice mmakabuli, jwakwenda ni lukondwa (Masalimo 100:4; Efeso 1:12).

2. ALOSYE KUYAMIKA

Kuyamika kukusalongolela mu yakuwenda yetu. Ndawi syejinji tukusaganisya mlope ya yisausyo yetu mmalo mwaganicisya ya Atati wetu. Watuwandicile mlope kupunda cilicose. Naga ngakumbwa mbwaji, satana ngawa mkwapata wao. Kucimbicisya jili nyimbo ja cikulupusyo, nyimbo ja kupundanganya jakwimba ngondo mkanijiwe.

Pangali cindu cicikusasonesya mlope macili ga satana ni yiwanda yakwe kupunda nyimbo sya kupundanganya syakwimbidwa ni wakulupulila mkanawe kusimana ni yisausyo, ali wana cikulupi cangatenganyika ma Mlongosi jawo. Akajembecela kuti akole yosope kuti atende masengo gakwawilanga Mlungu kuti atende. Syele ni ndamilo sya woga. Akusapeleka ukombosi pa kuwilanjikwa kulikose, nambo macili akusapeleka mundu ali mkusewesa, ngawa mkanawe.

Kucimbicisya kukusatendesya kuti Yesu awepe Mcimwene mu umi wao. Kunyinyita, cikayiko kudandaula kukumsamkomela soni pa msalaba mpaka mmalembe. Acacanda mpaka alijiganye kumcimbisya, pakwinjisy mmitima ni mu nganisyo mwawo nyimbo (Efeso 5:19).

Komboleka kusimana amagongo wakuti ngawa mkwagomeka kapena yakusowa yakuti ngawa mkuyipata. Nambo Mlungu ali mbali jawo. Ngondo sya wao sili ngondo Syakwe. Woga ni kumudwa yikusamala pa ndawi ja kumcimbicisya. Kukusayikasya umanyilisi wakuti Yesu apali pa ndawi ja yakusausya yosope.

Ligongo cici akwenela kuweceta kuti SIKOMO ATATI ligongo lya yakwalinga? Yakusausye yili yakusosekwa kwa wao kuti alijiganye kulipeleka kwa Mlungu. Pandawi jitalece kola mtima

wakuyamika ni walukondwa,cine cakwe cikusajinjila mu msimu wao ni kwajonanga (1 Petulo 1:7).

Akwenela kumcimbisya Mlungu atamose ali ngakupikana cenene kuti atende myoyo. Wosope wene m'we tukwete mowa ga lyosi,gakuti ngatukusauwona umbone wa MlUngu. ana akukulupilila mwakupikanila kapena mu cinonyelo ca Atati wao? Asangalale mwa Ambuje ni tasimicisye cikulupi cao mu malangano gakwe gangasinda atamose yindu yosope yene yili mkusinda, atamose mu yindu yakoneka kuti yangakomboleka. Tamcimbicisye uli Mlungu? Naga yiyice yakusausya, alole munyuma pa majali gawo gosope. Komboleka ata kulemba pa cikalakala yosope yiwatendele Mlungu. Kucimbicisya ni Kupopela yili mpela mundu ni mlumbugwe. Yikusanyakula mitima jekasice kuja pameso pa Khlistu.

LIPOPELO

“AMBUJE – SIKOMO LIGONGO LYA CAKUSAUSYA ACI... AWU ULI UPILE WANGU KUTI LOCESYE KWA WAO KUTI NAWECETAGA YISYENE PANATIGA KUTI ‘NGUSINANYELA’ KUTYOCELA PASI PA MTIMA WANGU.”